

Logopedická prevence ve školce

Správné dýchání, pohyblivost jazyka a rtů, cvičení sluchové paměti a rozlišování slov a hlásek. To vše s dětmi procvičují logopedické preventivistky. Na to, jak logopedická prevence vypadá v praxi, jsme se jeli podívat do sokolovské MŠ Barevný klíček.

Logopedické prevenci se v MŠ Barevný klíček věnuje Jana Endyšová. Dopoledne v blocích logopedické prevence pracuje s dětmi ve věku 3–5 let a odpoledne s předškoláky. „Ve skupině mladších dětí pracuji s tolika dětmi, které v daný den přijdou do školky, tedy maximálně s 24 dětmi, a předškoláci chodí na logopedickou prevenci ve skupinkách po 10 dětech. Logopedickou prevenci zařazujeme do programu každý den a věnujeme se jí 10–15 minut,“ popisuje Jana Endyšová.

„Řekla bych ale, že logopedické prevenci se věnujeme prakticky stále, a to aniž bychom si to uvědomovali. Cíleně se jí věnujeme v logopedických chvílích, ale dá se říci, že prolíná prakticky vším, co ve školce děláme. A s některými dětmi pracujeme i v individuálních chvílích, kdy pracujeme na nápodobě určitých hlásek, kterou konzultujeme s naším speciální pedagogkou-logopedkou. Ta dítě vyšetří a napíše nám nějaké doporučení, na co se máme zaměřit,“ vysvětluje. „A v případě nějakého závažnějšího problému s řečí se snažíme jít cestou, kterou s dítětem jde klinický logoped. Vždycky je důležitá úzká spolupráce s rodiči, kteří komunikaci s logopedem zprostředkují.“

Co na prevenci říkají rodiče?

Zajímalo mě, jak na nabídku logopedické prevence reagují rodiče. „Někteří mají nereálné představy, myslí si, že dítě bude za tři měsíce umět správně mluvit a že oni s ním nebudou muset chodit ke klinickému logopedovi. V logopedické prevenci jde ale o to připravit dítě na to, aby dokázalo mluvit správně a aby hlásky nasucho samy,“ říká Jana Endyšová. Ptala jsem se také, jak logopedická preventivistka spolupracuje s rodiči. „Loni jsme uspořádali dvě odpolední akce pro děti z naší mateřské školy a jejich rodiče. Rodiče měli možnost vyzkoušet aktivity, které v rámci logopedické prevence nabízíme. A mnozí zjistili, že jejich děti na tom, co se týče řeči, nejsou zdaleka tak dobře, jak si mysleli,“ vysvětluje učitelka.

„Někteří rodiče pak sami přišli s tím, že některé činnosti doma s dítětem zkoušeli, ale jemu to stále nešlo. Některé děti zase odcházejí odpoledne domů s tím, že chtějí doma zkusit to, co jsme dělali dopoledne během chvilky logopedické prevence.“

Jak děti v sokolovské MŠ Barevný klíček motivují k logopedické prevenci? Baví je aktivity, které pro ně učitelky chystají? „Jde to samo. Třeba dechová cvičení s bublifukem děti hodně baví. Pomáhá, že všechno nabízíme ve formě hry a činnosti jsou pestré,“ vysvětluje Jana Endyšová. „Děti nepoznají, že právě rozvíjejí například oromotorické schopnosti, protože to, co dělají, je legrační, líbí se jim to.“

Co děti během logopedické prevence dělají?

Jana Endyšová mi během mé návštěvy v sokolovské MŠ Barevný klíček ukázala, jaké činnosti pro děti chystá. Děti například foukají dlouhým brčkem do nádoby, kde je směs vody a tekutého mýdla, takže z nádoby „lezu“ hrozny bublin. Také foukáním umísťují pěnové míčky do krabičky nebo pomocí brčka přenášejí zalaminované části obrázku na pracovní list. Během her špulí rty

Součástí dechových cvičení je také práce s hlasem. Vedeme děti k tomu, aby se nepřekřikovaly a nepřepínaly svůj hlas. Učíme je také, jak s dechem hospodařit.

a procvičují hybnost jazyka. Součástí bloku logopedické prevence, který jsem měla možnost sledovat, bylo také cvičení na rozpoznávání hlásek a procvičování jemné motoriky. A všechny děti se s radostí zapojily do cvičení na pohyblivost jazyka, při kterém dostaly želatinového medvídka, kterého měly olíznout, pohoupat na jazyku a nakonec

ho samozřejmě mohly sníst. Většina činností, které v MŠ Barevný klíček v rámci logopedické prevence nabízejí, rozvíjí zároveň i pozornost a koncentraci dětí.

„Součástí dechových cvičení je také práce s hlasem. Vedeme děti k tomu, aby se nepřekřikovaly a nepřepínaly svůj hlas. Učíme je také, jak s dechem hospodařit,“ říká Jana Endyšová. „Logopedickou prevenci propojujeme s pohybem. Je potřeba si uvědomit, že dítě se vyvíjí celkově a jeho vývoj jde přes hrubou motoriku až po motoriku mluvidel. Pokud dítě bude mít problém skákat na jedné noze nebo chodit po špičkách, má problém v oblasti hrubé motoriky a bude mít zákonitě potíže i v oblasti jemné motoriky a oromotoriky.“ Zajímalo mě, zda se v rámci logopedické prevence zabývají v sokolovské školce i grafomotorikou. „S mladšími dětmi, tedy s těmi do pěti let, děláme uvolňovací cviky. Děti kreslí prstem do krupice, velmi oblíbené je kreslení mokrou houbou na tabuli nebo ‚malování‘ do vzduchu. Netvrdím, že bychom vůbec nepracovali s pracovními listy, ale výrazně převažuje uvolňování ruky.“

Jaký má logopedická prevence efekt? „V září k nám nastoupila holčička, která neuměla hlásky L, R a Ř a ostré i tupé sykavky, a teď už má problém pouze s Ř, které jí začíná naskakovat na začátku slova. A tahle holčička nechodí ke klinickému logopedovi a její maminka dokonce ráčkuje, proto nás docela překvapilo, jak se jí řeč upravila. Určitě k tomu přispělo, že s dětmi logopedickou prevenci provádíme denně. Rodiče jsou moc rádi, sledují, jaké pokroky děti dělají,“ říká Jana Endyšová.

V čem je podle Jany Endyšové smysl logopedické prevence? „Za tu dobu, co zde logopedickou prevenci nabízíme, vidím zlepšení v tom, jak děti mluví. Nesmíme spoléhat na to, že děti to zvládnou samy.“ ■

Mgr. Marie Těthalová